

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

Art. IX. Ex Adversariorum testimoniis ostenditur, doctrinam Thomistarum,
nihil habere cum Ianseniana commercii

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

sed hac opinione dempta, nihil obstat, imò prorsus veritati consentaneum est, dicere, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, ac sanguinem fuisse, tum quia antecedenti voluntate salutem omnium voluit, tum quia sufficiens pro omnibus precium obtulit. Falsum autem est, & hæreticum, dicere Christum pro salute duntaxat prædestinatorum mortuum esse, cum multis reprobis, omnibusque adeo iustificatis gratias tradita à Thomistis notione sufficientes meruerit, quibus ad salutem pervenire possent; quamvis nemo in bene utatur, & in accepta iustitia perseveret, nisi uberioribus illis & efficacibus auxiliis adjuvetur.

ARTICULUS IX.

Ex Adversariorum testimonio ostenditur, doctrinam Thomistarum, nihil habere cum Janseniana commercii.

Cum teste Novatiano cap. 13. de Trinit. firmum sit genus probationis quod ab Adversariis sumitur, ut veritas etiam ab ipsis inimicis veritatis probetur, non potest melius aut manifestius ostendi, doctrinam Thomistarum de decretis & auxiliis per se efficacibus, nullum cum Janseniana habere commercium; quam referendo plura Adversariorum testimonia, quibus id ita ingenue profitentur, ut eos conductos crederes in patrocinium & defensionem Thomistarum.

In primis enim P. Annatus, unus ex præcipuis ac illustrioribus Molinæ ac scientiæ mediæ defensoribus, librum Romæ edidit, cui hunc titulum præfixit: Jansenius à Thomistis gratia per se ipsam efficacis defensoribus, condemnatus, circa quinque propositiones quæ Romæ examinantur, ipsūque his verbis inchoavit. Janseniani Theologi, seu ut errorem tegant, seu ut in eo periculo in quo versantur, Patres Dominicanos habeant præcipuos, adulatoriā quadam simulatione fingunt pugnare se tantum pro gratia physice prædeterminante, quam vocant gratiam per se ipsam efficacem; nec aliud spectare, quam ut sartorectia sit illa doctrina, pro qua tanta contentione disputatum est, sub duobus Pontificibus, in Congregationibus de Auxiliis; & quia dicuntur id aliquibus persuasisse, interesse puto tum communitatis boni veritatis, quam omnes querimus, tum private Thomistarum dignitatis, autoritatisque, quam non expedit in censura damnablem sententiarum implicari, ut omnes intelligant, præcipuos defensores gratiæ physice prædeterminantis, & qui causam illam ardentius egere circa tempora disputationum, contraria omnino posuisse principia, principis Jansenianis, quod ut spero, Lector adeo perspicue intelliget, ex oppositione doctrine illorum Thomistarum, ad quinque propositiones Jansenii, ut non dubitem, quin mecum dicitur sit, eos quæ tam facile sibi parantur imponi à Jansenistis, alterutram necessariò Theologiam necesse nempè vel Thomisticam, vel Jansenianam. Deinde toto illo opusculo, varia Thomistarum profert testimonia, quibus evincit Thomisticam doctrinam à Janseniana discrepare plurimè, nihilque adinvicem habere commercii. Id ipsum disertè declarat in libro de libertate incoacta, in libro contra Bajanos, & in opusculo, cui titulus est: Informatio de quinque propositionibus ex Jansenii Theologia collectis, ac demum in libro quem nuper edidit, & cui hunc titulum præfixit, La conduite de l'Eglise, in quo decem & octo Thomistas inter & Jansenianos insinuat discrimina.

Unde plurimum illi debet Schola Thomistica quod eam à Janseniana se junxerit; sed plus deberet, si eadem sinceritate, & æquitate, illam nihil cum Calvinistis affinitatis & commercii habere fateretur: nec solum in hoc Scholæ Thomistica, sed & sibi ipsi, ac veritati confiterer, cum (ut supra annotavimus) Thomistæ non possint à Jansenianis distrabi, nisi pariter à Calvinistis se jungantur.

Quantum etiam Thomistæ à Jansenio & Jansenianis dissent, disertè declarat nuperimus, ac celeberrimus Societatis scriptor, P. Stephanius Dechamps, libro 2. de hæresi Janseniana, disp. 6. cap. 9. his verbis: Glorientur licet Jansenianis, tot se nuperi dogmatis patronos habere, quot physica prædeterminationis defensores exierant, verè tamen mihi videtur esse diciturus, nullos huic doctrinæ insensiores reperiri, quam qui post natam Calvini hæresim, ex S. Dominici ordine, aliisque eiusdem sacramenti Theologia, maioris eruditionis & ingenii laude floruerunt. Adducitque sigillatim eos, & eorum dicta. Et disp. 3. cap. 3. Quam invidiosè (inquit) novi dogmatis fautores queruntur, per Jansenii latius unversam S. Dominici familiam peti! Quam impertinè ratiunt eandem esse utriusque causam, nec solum Tridentina Synodi fulminibus percuti posse, quin ipsam physica prædeterminationis assertores omnes ambulantur! Hoc in circulis apud imperitos & mulierculas deblaterant; hoc in publicis Doctorum concertationibus urgent acerrimè; hoc in libellis, quos tam frequentes emittunt in lucem, magno verborum apparatu ac pompâ cum omnibus expostulant, ut istud tamen falsitatem omnem superat, & ab iis cum stomacho ridetur, quibus utraque opinio nota est atque perspecta.

Similia habet P. Martinius in Anti-Jansenii paginâ 708. ubi hæc scribit: Hanc esse Thomistarum & Jesuitarum causam qui dicunt, errant, vel ipsi Thomistis iudicibus. Nulla est ex illis quinque propositionibus ad summum Pontificem missis, ut eas spirituali censura à notare dignetur, quam duo illi Ordines non damnent, & Censurâ dignam iudicent; nulla, cuius oppositum sibi certam esse non profiteantur: nulla denique, quam utriusque familie Theologi, quotquot de rebus scripserunt, non graviter insectati sint. Item paginâ 131. proficitur gratiam efficacem quam docent Thomistæ, non necessitate voluntatem, sicut eam quam admittit Jansenius: Si falsum est (inquit) D. Augustinum docuisse gratiam necessitate voluntatem, & amissam esse libertatem indifferentiæ, consequens est, iuxta confessionem Adversarii, sententiam de electione & reprobatione independentem à præscientia operum, esse alienam à mente D. Augustini. Atqui evidens est, ut alibi ostendimus D. Augustinum non ita docuisse; ut neque ullum alium Doctorem Catholicorum ante Jansenium: ne ipsos quidem assertores physica prædeterminationis, qui nihilominus volunt gratiam non inferre necessitatem voluntati, sed salvam manere libertatem indifferentiæ, quæ non perit per peccatum originale, detestanturque doctrinam contrariam, ut errorem Eutheri in libro de servo arbitrio, & Calvinii libro 2. Infit cap. 2. & 3. damnatum à Tridentino sess. 6. cap. 5. & can. 4. & 5.

His adjungo Scubrochium in notis in primam Pauli Irenæi disquisitionem, ubi illi respondens, hæc habet: Multa effundis, vel effusis absque & heterodoxa, v. g. Jansenium rectè sensisse, ac anam duntaxat gratiæ efficacis assertionem ab illo astrui: Thomistica, inquit, falleris ex ipsius Jansenii confessione, At (inquit) Innocentius &

pro voce oraculo, & scripto, declaravit, se questio- nem de auxilio non attingisse. Sed quid hac ad errores & hereses Jansenii? frustra enim Thomistis vestris partibus accensere, qui vos ut damnatos hereticos respiciant. Et infra. Jesuita rem suo modo explicant, Thomistae suo: utroque licito, & Catholico. Vos neutrum sequuti estis: non Jesuiticum, quem horretis: non Thomisticum, quia Thomista constanter asserunt errare Jansenium, & ab ipsis non stare: Calviniana igitur modum tenetis, ac proinde prorsus here- ticum.

139 Non est etiam prætermittendus Martinez de Ripalda: Ille enim Tomo adversus articulos Michaelis Baii, à Pio V. & Gregorio XIII. damnatos pluribus in locis asserit, longè diver- sam esse Bajanos & Thomistarum doctrinam, utraque Bajanos, seu Jansenianos, in sui tutelam eos sibi patronos advocare. Nam libro 2. disp. 14. sect. 7. sic ait: Falluntur aperte, qui asserunt physica prædeterminationis à Baianis non differre, & fallunt Baiani volentes persuadere suam doctrinam sententia non esse diversam. Quod manifestum erit productis in lucem discriminibus, quibus curam sententia à Baiani discedit. Et mox quatuor inter Bajanos & Thomistarum doctrinam assignat discrimina, inter quæ secundum præcipuum est, quod Baiani ingenue admittunt per gratiam induci necessitatem antecedentem ad operan- dam, & eam non repugnare libertati, quia libertas sibi repugnat coactioni, atque violentie. Prædeter- minatoris verò renuunt admittere induci per gratiam esse eam necessitatem antecedentem, sed solam con- sequentem; libertatique asserunt contrariam, non solam coactionem, sed etiam antecedentem necessita- tem. Quippe potestis antecedens agendi bonum à Bai- anis solum asseritur constituta per gratiam intrinsecè efficacem, & determinantem ad agendum inevitabi- li necessitate voluntatem. A Prædeterminatoribus ve- ri asseritur constituta per gratiam sufficientem & in- differentem ad non agendum scilicet à gratia intrin- secè efficaci, que non pertinet ad posse agere, sed ad actualem actionem; quia Deus munus & effectus for- malis non est reddere arbitrium potens, & sufficiens operari bonum, sed applicare & facere ut eius potest- tis & sufficientia reducatur ad actum. At necessitate antecedenti ad consentiendum scelus, rectius possunt Prædeterminatores tueri potestatem liberam dissen- tiendi gratia, quam Baiani cum necessitate anteece- dens consentiendi, potestatem dissentendi removeat; necessitas enim consentiendi dissuadet potestatem dissentendi; ubi enim potestatis dissentendi est, non vi- detur esse consentiendi necessitas. Item disp. 15. sect. 15. referit plurimum Thomistarum testimonia, quibus indifferentiam ad libertatem necessa- riam esse asserunt, tandemque sic concludit: Ex his constat Baianos à Thomistarum sententia distare in tradenda definitione & conditione libertatis. Quippe Thomistæ constantissime tuerentur, libertatem non posse cum necessitate antecedenti componi, & vindica- re indifferentiam potestatis ad utrumque, demptaque potestate ad utrumque indifferenti, adimi liberta- tem. Baiani verò, libertatem cum necessitate ante- cedenti coniungunt, & indifferentiam potestatis ad utrumque, necessariam ad libertatem; instanter ex- pediant, & absque potestate ad utrumque indifferen- ti, voluntatem humanam mereri & demereri posse, tuerentur; nec ad hanc libertatem aliam conditionem desiderant, quam voluntariam & spontaneam, qua- lis competit dilectioni necessaria Dei. A quo Thomi- stæ procul recedunt. Unde frustra Baiani in sui tutelam eos sibi advocant Patronos.

Tom. I.

A Denique ejusdem veritatis testem appello illusterrimum Caramelem, Satrianensium, & Campaniensium Episcopum: ille enim in Theo- logia fundamentali cap. 1. fundamento 1. respon- dens ad primam objectionem, sic ait: Ad primam respondeo, assignando disparitatem inter Thomistarum & Jansenistarum opinionem; illa enim est probabilis- sima, & ut talis ab Ecclesia sapientissime approbata: hæc autem à multis Pontificibus reiecta, & tandem ab In- nocentio X. hæresos condemnata: & hoc sufficit, ut altera defendatur, & altera non defendatur. Et in- fra Theli 3. notabili 2. Janseniani (inquit) non debent accenseri Thomistis, isti enim (etiam quando loquuntur sepe sepe) negant in sensu diviso neces- sitatem, quod probabiliter sufficit ut salvetur libertas. At Janseniani in omni sensu necessitatem protrudunt, & re sublata, retinent merum libertatis vocabulum. Tantam ergo habentes impositam nubem tes- tium, nemo prudens & sapiens potest Thomi- stis Jansenium obijcere, cujus præcipua in decursu hujus operis fundamenta convellemus; & totam ferè Jansenii doctrinam, Thomisticæ Scholæ principiis repugnare demonstrabimus. Interim placet hic brevem tabellam exponere, ex qua quinque propositiones ab Innocentio X. proscriptas, fuisse pariter à D. Thoma tribus ante sæculis damnatas, manifestum erit.

ARTICULUS X.

Quinque propositiones à Summo Pontifice In- nocentio X. damnatae, iuxta doctrinam D. Thomæ.

PROPOSITIO I. Aliqua Dei præcepta hominibus ius- tis, volentibus, & conantibus, secundum præsentis quæ habent vires, sunt impossibilia; deest quoque illis gratia, quæ possibilia fiant.

D. Thomas qu. 24. de verit. art. 14. ad 1. Illud quod præcipit Deus, NON EST IMPOSSIBILE HOMINI AD SERVANDUM. Quodlibeto 2. art. 6. Nullus tenetur ad hoc quod est supra vires suas, nisi per modum quod FIT SIBI POSSIBILE. In 2. dist. 28. art. 3. in 1. argumento sed contra, Hieronymus ait: Quæ Deum dicit PRÆCIPERE IM- POSSIBILIA, anathema sit. Et in 2. argumento. Deus non est magis crudelis quam homo: sed homini imputatur in crudelitatem; si obliget aliquem per præceptum, AD ID QUOD IMPLERE NON POTEST: Ergo hoc de Deo nullo modo est estimandū.

PROPOSITIO II. Interiori gratia in statu naturæ lapsæ nunquam resistitur.

D. Thomas primè ad Thessalonicenses cap. 5. lect. 2. Aliquis dicitur extinguere spiritum in se, vel in alio, cum alius aliquid boni ex fervore Spiritus sancti vult facere, vel etiam cum aliquis bonus motus in ipso surgit, ET IPSE IMPEDIT: Actorum 7. Vos semper Spiritui Sancto resististis. Quibus ver- bis aperte agnoscit S. Doctor, in statu naturæ lapsæ gratiam aliquam interiorem moventem, cui resistitur. Similiter aliis in locis admittit auxilium quod homo non utitur, & quod in vanum recipit: ait enim 2. ad Corinth. cap. 6. lect. 1. Quicumque GRATIA RECEPTA NON UTILITUR ad vitandum peccata; & consequen- dam vitam æternam, hic gratiam Dei in vanum recipit, Et 1. 2. qu. 106. art. 2. ad 2. Si quis post acce- ptam gratiam novi Testamenti peccaverit, maiori pena est dignus, tanquam maioribus beneficiis ingra- tus.